

Intussen op het Binnenhof...

... wordt ook de tucht-rechtspraak anders opgezet

Marian Verburgh

In het toezichtsvorstel van Staatssecretaris Teeven wordt ook de tuchtrechtspraak op de korrel genomen. Zo wordt de voorprocedure bij de lokale deken geschrapt. Alle nu nog bij de deken ingediende klachten, dus ook de circa 60% die door de deken in der minne worden opgelost, komen dan padoes bij de raden van discipline. Krijgt een raad van discipline nu 400 klachten per jaar, worden dat er straks 1000. Die zijn dan ook nog veel bewerklijker; het vooronderzoek (doorgaans klacht, verweer, repliek, dupliek, vaak ook nog een informatief en/of bemiddelend gesprek) door de deken heeft immers niet plaatsgevonden. Docters van Leeuwen wilde het dekenonderzoek dan ook handhaven.

De Staatssecretaris is voor 'het stimuleren van kostenefficiëntere probleemoplossende routes en het stimuleren van het voorkomen van (escaleren van) juridische problemen.'¹ Waarom moet het dekenonderzoek dan weg? De toelichting van het voorstel zegt iets over scheiding van toezicht en tuchtrecht – maar de deken kan zelf geen tuchtrechtelijke sancties opleggen. Bovendien kan ook nu al iedereen die dat wil naar de tuchtrechter, de deken kan niemand tegenhouden. Daarnaast kunnen de dekens (evenals nu) en ook het nieuwe college van toezicht een klacht indienen bij de tuchtrechter. In maart 2010 had de

vorige minister van Justitie al duidelijk gemaakt dat het toezicht niet meer afhankelijk mag zijn van een ingediende klacht.

Hoe dan ook, als dit doorgaat² zal de Staat over de brug moeten komen. Vanwege art. 6 EVRM en het publieke vertrouwen in de advocatuur – dat ook de Staatssecretaris hoog in het vaandel heeft – is de tuchtrechtspraak wettelijk geregeld en zitten er sinds 1986 onafhankelijke rechters in die worden betaald door de Staat. Volledig door de beroepsgroep betaalde 'onderonsjes' wil immers niemand meer.

¹ Nader rapport d.d. 16 juni 2011 inzake ontwerpbesluit aanpassing Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand etc., Stcrt. 12411, 12 juli 2011.

² De consultatietermijn sluit 1 oktober 2011. De tweede nota van wijziging is ingrijpend, twee keer zo dik als het oorspronkelijke wetsvoorstel en zal na de consultatie, vóór indiening bij het parlement, nog voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd. Inwerkingtreding naar schatting niet voor 2013.

De resultaatgerelateerde beloning is terug

Jan Pieter Nepveu

De Algemene Raad heeft het College van Afgevaardigden in juni een voorstel voorgelegd om bij wijze van experiment toch dienstverlening toe te laten op basis van resultaatgerelateerde beloning.

Minister van Justitie Donner heeft een eerdere proef in 2005 verboden. Zijn opvolgers hebben de Orde gevraagd om er toch weer over na te denken. De AR baseert zijn voorstel op de in 2005 vernietigde verordening maar legt meer nadruk op het belang van de rechtzoekende. De hoofdregel blijft een verbod op resultaatgerelateerde beloning. Uitzonderingen zijn mogelijk in de civielrechtelijke rechtshulpverlening, wanneer het betreft een op geld waardeerbaar belang (letselschade), waarbij de vordering niet aanstonds zal worden toegewezen.

Het voorstel gaat uit van 'resultaatsafhankelijke uurbasis beloning (RUB)'. De advocaat mag afspreken dat bij het uitblijven van resultaat geen honorarium in rekening gebracht wordt. Hij mag zijn basisbeloning bij succes verhogen, maar met niet meer dan 100 procent van het gebruikelijke uurtarief. Het totaal te declareren bedrag mag niet meer zijn dan 25 procent van het aan de cliënt toegekende financiële resultaat.

Concurrentiepositie

Het experiment dient niet ter vervanging van het stelsel van gesubsidieerde rechtshulp, maar als aanvulling op de afspraken die tussen advocaat en cliënt kunnen worden gemaakt. Met name cliënten die geen recht hebben op gefinancierde rechtsbijstand maar die een advocaat niet kunnen betalen, kunnen daar baat bij hebben. Voor advocaten bestaat het voordeel uit een betere concurrentie-

positie ten opzichte van andere aanbieders van rechtsbijstand.

Bij de afgevaardigden rees de vraag of ook cliënten die in aanmerking komen voor gefinancierde rechtsbijstand mogen kiezen voor resultaatgerichte beloning. Anders zouden zij bij het verliezen van een procedure is een nadeliger positie verkeren. Ze zijn dan namelijk hun eigen bijdrage kwijt en kunnen veroordeeld worden in de kosten van de tegenpartij.

Volgens landelijk deken Jan Loorbach is de essentie van het voorstel dat iedere cliënt kan kiezen voor resultaatgerelateerde beloning. Nadat de advocaat hem geïnformeerd heeft over de mogelijkheden, bepaalt de cliënt welke honoreringsafspraken gemaakt wordt. Overigens is de advocaat niet verplicht zelf de resultaatafhankelijke beloning ook aan te bieden.